

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.20.038/2019/5.

A tanács tagjai: Dr. Baloginé dr. Faiszt **J.** a tanács elnöke
Nyíróné dr. Kiss Ildikó előadó bíró

. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró

A felperes: felperes neve(**felperes címe**)

A felperes képviselője:

. Patakiné dr. Schneider Márta ügyvéd (**fél címe1**)

Az alperes: alperes neve(alperes címe.)

Az alperes képviselője:

. Madák László Ügyvédi Iroda (**fél címe2.**, ügyintéző: dr. Madák László ügyvéd)

A per tárgya: Szülői felügyeleti jog megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Felperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

örsi Járásbíróság 6.P.21.250/2016/66.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Környéki Törvényszék 1.Pf.20.523/2018/6.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 25.000 (huszonötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes és az alperes (a továbbiakban: a felek) 1996. évtől élettársi kapcsolatban éltek. 1998. október 1. napján a már nagykorú **A.**, 2004. november 26. napján **K.** és 2007. március 8. napján **J.** utónevű gyermekeik születtek. Kapcsolatuk 2007. évtől kezdődően megromlott. 2009. január 11. napján az alperes mindhárom gyermekük jelenlétében a felperes kezét szorongatta, ellökte, a mellkasára térdelt és a nála lévő törölközőt az arcára szorította, majd a nyakát a kezével szorongatta. A bántalmazás következtében a felperesnek 8 napon belül gyógyuló sérülései lettek, azonban figyelemmel az elkövetés módjára, helyére és jellegére 8 napon túl gyógyuló sérülés kialakulásának reális lehetősége is fennállt.
- [2] 2010. február 6. napján az alperes a felperes édesanyját egy alkalommal kis, közepes erővel a bal füle mögötti részen tenyérrel megütötte, melynek következtében 8 napon belül gyógyuló sérüléseket

szenvedett el. Ugyanezen alkalommal az alperes a **K.** utónevű gyermeket a fülénél és a karjánál emelte ki a fürdőkádból, emiatt a gyermeknek 8 napon belül gyógyuló sérülései lettek.

- [3] 2010. február 9. napján az alperes az **A.** és a **J.** utónevű gyermek jelenlétében bántalmazta a felperest úgy, hogy 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett el. 2010. március 5. napján az alperes előzetes szóváltás után mindhárom gyermek jelenlétében sarkával, legalább közepes erővel több alkalommal rátaposott a felperes bal lábára, bal kezét kis, közepes erővel megütötte, ujját ki akarta törni, kezének eltörésével fenyegette, majd a könyökével három alkalommal fejbe ütötte. A felperes a bántalmazás következtében 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett, azonban figyelemmel az elkövetés módjára, jellegére súlyosabb sérülés bekövetkeztének reális lehetőség is fennállt.
- [4] 2010. június 20. napján a felperes kapcsolattartásra vitte a gyermekeket a volt közös lakásba. Az alperes a felperest a három gyermek jelenlétében bántalmazta úgy, hogy hátulról közepes erővel fojtogatni kezdte, a kezét kicsavarta. A felperes 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett, figyelemmel azonban az elkövetés módjára és az érintett testtájékra, fennállt a 8 napon túl gyógyuló sérülés reális lehetősége is. A bántalmazások mellett az alperes a gyermekek jelenlétében többször trágár szavakkal, kifejezésekkel illetve a felperest és szóbeli bántalmazással több alkalommal lelkileg meggyötörte az **A.** utónevű gyermeket is.
- [5] Ezen cselekményei miatt a Pesti Központi Kerületi Bíróság ítéletével az alperest bűnösnek mondta ki 3 rendbeli, a Btk. 195. § (1) bekezdésébe ütköző kiskorú veszélyeztetésének büntetében; 1 rendbeli, a Btk. 170. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő, védekezésre képtelen személy ellen elkövetett könnyű testi sértés büntetében; 3 rendbeli, a Btk. 170. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő súlyos testi sértés büntetékének kísérletében, valamint 2 rendbeli, a Btk. 170. § (1) bekezdésébe ütköző könnyű testi sértés vétségében és halmazati büntetésül 1 év 10 hónap börtönbüntetésre ítélte; a szabadságvesztés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette. A bíróság az alkalmazott büntetési nem és a büntetés kiszabása során nyomatékos súlyosító körülményként értékelte egyebek mellett a többszörös halmazatot. A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2014. május 20. napján jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [6] A bántalmazások miatt a felperes és a gyermekek 2010. március 5. napján a késő esti órákban a közös lakásból a szomszédba menekültek, majd a felperes szüleihez; néhány hónap elteltével pedig bérelt lakásba költöztek.
- [7] Elköltözésük után az alperes és a gyermekek kapcsolattartása minden vasárnap megvalósult: a felperes vitte a gyermekeket a volt közös lakásba és maga is ott maradt velük. A 2010. június 20. napján történt bántalmazás után a felperes nem kísérte el a gyermekeket a kapcsolattartásra. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2011. február 23. napján kelt és 2011. szeptember 23. napján jogerős ítéletével a gyermekeket a felperesnél helyezte el, az alperest gyermektartásdíj fizetésére kötelezte és a kapcsolattartást úgy szabályozta, hogy arra minden második héten szombaton 9 órától vasárnap 18 óráig került sor az elvitel jogával.
- [8] A felek az együttélés során rendszeresen a gyermekekkel együtt, egy kádban fürödtek, a gyermekeket az alperes mosdatta. A gyermekek elköltözése után a kapcsolattartások alkalmával az alperes ugyanezt a szokást követte addig, amíg a legnagyobb gyermek a külön fürdést igényelte. A fürdetések alkalmával az alperes a gyermekeket valamennyi szervükre, köztük a nemi szervükre is kiterjedően a szükséges mértéket meghaladóan, alaposan dörzsölve átmosdatta annak ellenére, hogy a gyermekek többször jelezték: ezzel fájdalmat okoz nekik.
- [9] A felperes tudott a gyermekek ilyen fürdetéséről. Az elköltözés után, amikor már elmérgesedett a viszony közöttük és per is volt folyamatban, ezen cselekmények miatt 2012. március 26. napján feljelentést tett az alperes ellen. Az alperessel szemben szemérem elleni erőszak büntette miatt volt folyamatban büntetőeljárás; 2013. február 5. napjától február 7. napjáig őrizetben; 2013. február 8. napjától 2013. december 2. napjáig előzetes letartóztatásban volt, majd lakhelyelhagyási tilalom

hatálya alatt állt. A büntetőeljárásban a felperes II. rendű vádlottként szerepelt, ellene kiskorú veszélyeztetésének büntette volt a vád. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2015. november 16. napján hozott ítéletével az alperest a szemérem elleni erőszak büntette; a felperest a kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt emelt vád alól felmentette, a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2016. május 11. napján kelt végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

- [10] 2012. áprilistól kezdődően az alperes és a gyermekek közötti kapcsolattartás egyáltalán nem valósult meg, a gyermekek nem mentek el az alperessel. Az elsőfokú bíróság a 2013. május 23. napján kelt végzésével a büntetőeljárásra és az előzetes letartóztatásra tekintettel az alperes kapcsolattartási jogát megvonta, majd a 2017. június 8. napján kelt végzésével ideiglenes intézkedéssel úgy szabályozta, hogy minden páros héten szombaton 10 és 11 óra közötti időtartamban jogosította fel az alperest felügyelt kapcsolattartásra. Az ideiglenes intézkedés ellenére a kapcsolattartás nem valósult meg, az alperes ugyan minden alkalommal élni kívánt a gyermekekkel való találkozás lehetőségével, a felperes azonban ezt nem biztosította, a megadott időpontokban nem vitte el a gyermekeket. Az alperes 2012. áprilistól kezdődően nem tudott találkozni a gyermekekkel.
- [11] A felperes 2010 októberében házasságot kötött és 2012. február 7. napján újabb gyermeke született. Házastársának korábbi kapcsolatából született gyermekével, közös gyermekükkel, valamint a felek három gyermekével élnek együtt T.-n.

A kereseti kérelem, az alperes védekezése és viszontkeresete

- [12] A felperes a 2012. november 10. napján előterjesztett keresetében az alperes szülői felügyeletének megszüntetését és kapcsolattartási jogának megvonását kérte. Keresetének ténybeli alapjául előadta: az alperes ellen büntetőeljárás van folyamatban kiskorúak veszélyeztetése és szemérem elleni erőszak büntette miatt, továbbá a bíróság távoltartást is elrendelt. Az alperes által tanúsított magatartás miatt a gyermekek félnek tőle; testi, értelmi, erkölcsi, szellemi fejlődésük veszélyeztetett. Keresetének jogalapjaként a Csjt. 88. § (1) bekezdés a) pontját és a 92. § (4) bekezdését jelölte meg.
- [13] A 2016. május 3. napján előterjesztett előkészítő iratában hivatkozott arra is: a szemérem elleni erőszak büntette miatt indult büntetőeljárásban még nincs jogerős ítélet, de kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt az alperest már jogerősen elítélték. Ezért a gyermekek testi, szellemi fejlődésére károsan hat az esetleges kapcsolattartás és fenntartja a keresetet a szülői felügyelet megszüntetésére is, mert nem kívánja további veszélyeknek kiténni a gyermekeket (P.23.070/2012/105. számú előkészítő irat). A 2018. február 20. napján előterjesztett előkészítő iratában pedig bejelentette: keresetét változatlanul fenntartja, az alperes veszélyes a gyermekekre. Jogerősen elítélték kiskorú veszélyeztetése miatt; ez már önmagában kizárja, hogy a gyermekeket további veszélynek kitegye a bíróság (P.21.250/2016/62. számú előkészítő irat 2. oldal).
- [14] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását, viszontkeresetében a kapcsolattartás felügyelet melletti szabályozását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [15] Az elsőfokú bíróság ítéletével a szülői felügyelet megszüntetésére irányuló keresetet elutasította, továbbá szabályozta az alperes és a gyermekek kapcsolattartását. A szülői felügyelet megszüntetése iránti keresetet a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 88. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja alapján bírálta el.
- [16] Nem fogadta el a felperesnek azt az érvelését, hogy az alperes kiskorú veszélyeztetésének büntette miatti elítélése önmagában megalapozza a szülői felügyelet megszüntetését, mert – bár kétségtelen, hogy az alperest felfüggesztett börtönbüntetésre ítélték – a bántalmazások nem a gyermekek ellen irányultak és a szakértő véleménye szerint az alperes nem veszélyezteti a gyermekeit. A felperes

kereseti kérelmének alapjául az alperes ellen a szemérem elleni erőszak büntette miatt folyamatban volt büntetőeljárást jelölte meg, de ebben az eljárásban az alperest jogerősen felmentették. A kereseti kérelemhez kötöttség miatt is indokolt a kereset elutasítása.

- [17] Az elsőfokú bíróság a felek előadása, a felperes édesanyjának, az alperes szüleinek, a felek bejárónőjének tanúvallomása és a rendelkezésre álló büntetőeljárásokban keletkezett iratok alapján úgy ítélte meg, hogy a szülői felügyelet megszüntetésének a Csjt. 88. §-ában írt feltételei nem állnak fenn.
- [18] A perben igazságügyi pszichológus szakértőt rendelt ki annak tisztázására, hogy az alperes magatartása veszélyezteti-e a gyermekek testi, értelmi és erkölcsi fejlődését. A büntetőeljárásokban a feleket és a gyermekeket már 12 különböző szakértő vizsgálta, ezért arra törekedett, hogy a perben olyan igazságügyi szakértő járjon el, aki korábban még nem találkozott a felekkel és a gyermekekkel. Fontosnak tartotta azt is, hogy a kirendelt szakértőnek az előzményekről mindössze annyi információja legyen, ami az iratok részét is képezi. A kirendelt Semmelweis Orvostudományi Egyetem szakértője csak a felperest és a gyermekeket vizsgálta meg, az alperest nem; mert az alperes idézése három időpontra nem volt sikeres és összeférhetetlenséget is bejelentett a kirendelt szakértővel szemben. Ezért az alperest a Győri Igazságügyi Szakértői Intézet vizsgálta.
- [19] A felperes az alperesről készült pszichológus szakvéleményt nem fogadta el, mert a szakértő kizárólag az alperest vizsgálta, a gyermekeket nem. Az elsőfokú bíróság sürgősségnek tartotta, hogy az alperest vizsgáló szakértő a gyermekekről is készítsen szakvéleményt, mert a gyermekeket már eléggé megterhelte a két büntetőeljárásban lefolytatott több szakértői vizsgálat; és önmagában az, hogy az alperest vizsgáló szakértő nem vizsgálta a gyermekeket, nem teszi szakvéleményét aggályossá.
- [20] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [21] A felperes az alperes szülői felügyeletének megszüntetésére irányuló keresetét a Csjt. 88. § (1) bekezdés a) pontjára alapította és az elsőfokú eljárás során nem hivatkozott a Csjt. 88. § (1) bekezdés c) pontjára. Ezért azt kellett vizsgálni, hogy az alperes azon magatartása, amely a felperessel szemben megnyilvánuló bántalmazásban és a gyermekek nemi szervének tisztán tartásában nyilvánult meg, a gyermekek testi jólétét, értelmi, erkölcsi fejlődését súlyosan sértette vagy veszélyeztette-e, kimeríti-e a szülői felügyelet megszüntetésének a Csjt. 88. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt feltételeit.
- [22] A szülői felügyeleti jog megvonására kivételes esetben, csak akkor kerülhet sor, ha a gyermek érdekeinek megóvása más eszközzel nem biztosítható, mert ez a szülőt érintő legsúlyosabb szankció. A kiskorú veszélyeztetése miatt indult eljárásban a 2009. és 2010. évi eseményeket vizsgálták, ezután az alperes még 2012-ig találkozott a gyermekekkel.
- [23] A büntető eljárásban és a perben kirendelt szakértők véleményei között nincs olyan ellentmondás, ami indokolta volna a szakvélemények ütköztetését. Az a felperesi érvelés sem helytálló, hogy kizárja a szakvélemény alkalmazhatóságát az a tény: a gyermekeket és az alperest nem ugyanaz a szakértő vizsgálta. Nem állapítható meg, hogy az alperes a gyermekekkel szemben huzamos ideig olyan kirívóan súlyos felróható magatartást tanúsított, ami megalapozza szülői felügyeleti jogának megvonását.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [24] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatásával az alperes szülői felügyeletének megszüntetését, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Megsértett jogszabályhelyként a Csjt. 88. §-

át, továbbá a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 146. § (1) bekezdését, 215. §-át és 286. § (1) bekezdését jelölte meg.

- [25] A felülvizsgálati kérelem 4. – 9. pontjában kifejtette a jogerős ítélet megváltoztatásának indokait: az alperes személyiségét a szakvélemény nem a valóságnak megfelelően tárta fel, mert az alperes nem képes empátiára és nem tudja indulatait sem kezelni. Az eljáró bíróságok nem értékelték kellő súllyal az alperes elítélését a kiskorú veszélyeztetése miatti büntetőeljárásban. A másodfokú bíróság nem vizsgálta azt sem, hogy az alperes gyermektartásdíj fizetési kötelezettségének elmulasztása miért nem alapozza meg a szülői felügyelet megszüntetését; azt pedig tévesen értékelte az alperes javára, hogy a kiskorú veszélyeztetését megvalósító magatartások után is volt kapcsolattartás az alperes és a gyermekek között, mert ezen alkalmakkor is sorozatos volt az alperesi agresszió. A másodfokú bíróság tévesen értékelte alaptalannak a dr. I. Z. szakértő szakvéleményével szemben felhozott kifogásait és nem vizsgálta a szakvéleménnyel szemben a fellebbezésben felhozott valamennyi indokot.
- [26] A felülvizsgálati kérelem 10. pontja szerint a jogerős ítélet a Csjt. 88. § (1) bekezdés a), b), c) pontját, továbbá a (2) bekezdését azért sérti, mert a másodfokú bíróság a kereseti kérelem korlátaira hivatkozással mellőzte annak értékelését, hogy az alperest kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt szabadságvesztés büntetésre ítélték. A másodfokú bíróságnak ez az álláspontja azért téves, mert keresete az alperes szülői felügyeletének megszüntetésére irányult, és a perben folyamatosan hivatkozott a kiskorú veszélyeztetése miatti büntetőeljárásban történt alperesi elítélésre. A bíróságok a kereseti kérelemhez vannak kötve, a kereset jogcíméhez nem. A kereseti kérelemhez kötöttség nem jelent egyúttal jogcímhez kötöttséget is: a bíróság feladata a kereseti kérelem alapjául szolgáló jogviszony elbírálása és a döntést nem akadályozhatja meg az, hogy követelésének a jogcímét tévesen jelölte meg. Ezen indokok miatt a jogerős ítélet sérti a régi Pp. 146. § (1) bekezdését a régi Pp. 215. §-át is.
- [27] A régi Pp. 286. § (1) bekezdése pedig azért sérült, mert a tényállást a szülői felügyelet megszüntetése iránti perben hivatalból kell tisztázni és az ehhez szükséges bizonyítást le kell folytatni. A hiányos és tanúvallomásokkal is ellentétes szakértői vélemény miatt az eljáró bíróságok a tényállást megfelelően nem tárták fel.
- [28] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.
- [29] A felülvizsgálati eljárásnak nem tárgya a jogerős ítélet kapcsolattartást szabályozó rendelkezése. Amennyiben a Kúria helyt adna a felülvizsgálati kérelemnek és megszüntetné az alperes szülői felügyeletét, akkor az így meghozott ítélet ellentétes lenne a kapcsolattartást szabályozó jogerős ítélettel. Ezáltal a szülői felügyeletet megszüntető kúriai döntés végrehajthatatlan lenne.
- [30] Nem alapozza meg az ítélet iratellenességét, hogy a felperes a szakvélemények bizonyító erejét az eljáró bíróságoktól eltérően ítéli meg. A felperes felülvizsgálati kérelme a bizonyítékok felülmérlegelésére irányul, erre azonban a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség. Nem ad alapot a szülői felügyelet megszüntetésére az sem, hogy az alperes megromlott egészségi állapota miatt akaratán kívül nem tudja a gyermektartásdíj fizetési kötelezettségét teljesíteni.
- [31] Tévesen hivatkozott a felperes arra is, hogy a Csjt. 88. § (1) bekezdés c) pontja alapján helye lett volna a szülői felügyelet megszüntetésének. Az eljáró bíróságok tisztában voltak a büntető ítélet tartalmával és indokolásával, azt figyelembe vették az ítélelhozatal során. A büntető ítélet megállapította: a kiskorú veszélyeztetése abban merült ki, hogy a felek a gyermekek előtt, az ő jelenlétükben veszekedtek, dulakodtak, és ez a gyermekek értelmi, érzelmi fejlődésére rossz hatással volt. A felperes előadásával szemben nem követett el erőszakos cselekményt a gyermekek sérelmére.
- [32] A felperes nem hivatkozott a Csjt. 88. § (1) bekezdés c) pontjára, de a szülői felügyelet hivatkozás esetén sem szüntethető meg, mert erre csak azokban az esetekben kerülhet sor, amikor ennek a súlyos szankciónak az alkalmazása összhangban áll a gyermek érdekével, a szülői felügyeleti jog és

kötelezettség társadalmi rendeltetésével. A szülői felügyeleti jog megszüntetése nem állna a gyermekek érdekében, azzal ellentétes lenne.

- [33] A kiskorú veszélyeztetése, mint bűncselekmény elkövetésének 2010. évi időpontja után még két évig folyamatosan tartotta a kapcsolatot a gyermekekkel. A felperes a bűncselekmény megállapításának alapjául szolgáló magatartások megvalósítását követően kérte a gyermekek nála történő elhelyezését és a kapcsolattartás szabályozását. Fel sem merült szülői felügyeleti jogának megszüntetése a gyermekelhelyezési perben, holott a később megállapított bűncselekmény alapjául szolgáló magatartások ekkor már ismertek voltak. Nem lehet helye a szülői felügyelet megszüntetésének, ha a bűncselekmény elkövetése után a szülő magatartásában tartósan olyan mértékű pozitív változás következett be, ami a szülői felügyelet visszaállítására adna alapot.
- [34] Az alperes nem állt szabadságelvonás hatálya alatt, a büntetés végrehajtásának felfüggesztése 2017. évben le is járt, az alperes már a büntetett előélet hátrányai alól is mentesült.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [35] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül. Kizárólag azt vizsgálta: a jogerős ítélet jogszabálysértően utasította-e el az alperes szülői felügyeletének megszüntetésére irányuló keresetet.
- [36] A felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.
- [37] A felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálása előtt a Kúria az alábbiakra mutat rá: A felülvizsgálat nem az első,- és másodfokú eljárás folytatása, nem harmadfokú eljárás, hanem szigorú rendelkezések által szabályozott rendkívüli perorvoslat. A felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős határozatnak a felülvizsgálati kérelem keretei között történő felülbírlata. A felülvizsgálati kérelem hivatalból elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 4. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem – mint az eljárást megindító és annak kereteit meghatározó rendkívüli jogorvoslati eszköz – jogi jelentősége egyebek között abban jelölhető meg, hogy a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelemben megjelölt ok vagy okok keretei között bírálhatja felül. Ennek következtében eljárása során csak a fél felülvizsgálati kérelmében megjelölt jogszabálysértés, vagy jogszabálysértések fennállását vizsgálhatja.
- [38] A felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása. Az előbbivel szemben az a követelmény érvényesül, hogy a fél a felülvizsgálati kérelemben pontosan jelölje meg a jogforrást és azon belül azt a konkrét jogszabályhelyet, amelynek megsértésére hivatkozik. A jogszabálysértés tartalmi körülírása keretében pedig a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek szöveges formában is meg kell fogalmaznia a jogerős ítélet általa sérelmezett és a rendkívüli perorvoslatot megalapozó fogyatékoságát, amellyel kapcsolatosan részletesen ki kell fejtenie jogi álláspontját (PK vélemény 3. pont).
- [39] Ha a fél felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet több okból is támadja; vagyis több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményekkel (PK vélemény 6. pont). A felülvizsgálati kérelem előterjesztőjének tehát valamennyi, a jogerős ítélet jogszabálysértő voltára történő hivatkozása esetében konkrétan meg kell jelölnie az álláspontja szerint megsértett jogszabályhelyet, szövegesen elő kell adnia a jogszabálysértést és a jogszabálysértésre történő hivatkozás indokait. Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatóak, amelyek esetében a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek (BH 2015.307.)
- [40] A felperes a felülvizsgálati kérelem 4. – 9. pontjaiban a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely pontos megjelölése nélkül fejtette ki a jogerős ítélet megváltoztatásának indokait. A felülvizsgálati kérelemnek ez a része a nem felel meg a régi Pp. 272. § (2) bekezdésben foglalt

feltételeknek: nem tartalmazza a jogszabálysértést és a megsértett jogszabályhely megjelölését. A Kúria ezért a felülvizsgálati kérelemnek ezt a részét érdemben nem vizsgálta.

- [41] A felülvizsgálati kérelem tartalmi kellékeinek további lényeges jellegzetessége a közöttük kimutatható szoros logikai és perjogi kapcsolat fennállása. A törvény előírásából ugyanis okszerűen következik, hogy a tartalmi elemek között egy olyan szoros összefüggésnek kell fennállni, miszerint a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölésének, valamint a fél ezzel összefüggő jogi érvelésének egy és ugyanazon jogszabálysértéshez kell kapcsolódniuk, mert csak együtt alkalmasak arra, hogy kijelöljék a rendkívüli perorvoslati eljárás formai és tartalmi kereteit.
- [42] A felülvizsgálati kérelem 10. pontjában a felperes által szövegesen megfogalmazott jogszabálysértés lényege: a jogerős ítélet a kereseti kérelem korlátaira hivatkozással nem bírálta el azt az állítását, hogy a bíróság az alperest a gyermekek személye ellen elkövetett szándékos bűncselekmény miatt szabadságvesztésre ítélte, ezért a Csjt. 88. § (1) bekezdés c) pontja alapján is helye van a szülői felügyelet megszüntetésének.
- [43] A régi Pp. 213. § (1) bekezdése tartalmazza azt a rendelkezést, hogy az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre. Ha a másodfokú bíróság valóban nem bírálta volna el valamennyi kereseti kérelmet, kizárólag ezt a jogszabályi rendelkezést sérthette meg; a felperes azonban nem hivatkozott ezen jogszabály megsértésére. A Kúria ezért a régi Pp. 272. § (2) bekezdés rendelkezéseiből következően akkor sem állapíthatná meg ennek a jogszabálynak a sérelmét, ha a felülvizsgálati kérelem hivatkozásának megfelelően az valóban bekövetkezett volna.
- [44] A felperes által megjelölt jogszabályokat pedig a másodfokú bíróság nem sérthette meg. A régi Pp. 146. § (1) bekezdése a keresetváltogatás szabályait tartalmazza: a felperes a keresetét az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig bármikor megváltoztathatja, feltéve, hogy a megváltoztatott keresettel érvényesített jog ugyanabból a jogviszonyból ered, mint az eredeti kereset, vagy azzal összefügg. A felperes keresetét a perben nem változtatta meg; az a per teljes tartama alatt az alperes szülői felügyeletének megszüntetésére irányult. A régi Pp. szabályai szerint a kereset alapjául szolgáló tények módosítása nem minősül keresetváltogatásnak.
- [45] A megsértett jogszabályként hivatkozott régi Pp. 215. § pedig az érdemi döntés korlátait tartalmazza: a döntés nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, illetőleg az ellenkérelmen. A felperes a felülvizsgálati kérelemben ennek éppen ellenkezőjét állította: a jogerős ítélet nem döntött valamennyi kérelmről.
- [46] Ebből az következik, hogy a felülvizsgálati kérelemben állított jogszabálysértés – a régi Pp. 146. § (1) bekezdés és a 215. § megsértése – valamint a körülírt jogszabálysértés – a jogerős ítélet nem döntött valamennyi kereseti kérelemről – nincsenek egymással összhangban, nincs közöttük összefüggés. A felülvizsgálati kérelem ebben a részében ezért nem felel meg a régi Pp. 272. § (2) bekezdés feltételeinek.
- [47] Megalapozatlanul hivatkozik a felperes arra, hogy az anyagi jogi szabályok megsértése miatt is jogszabálysértő a jogerős ítélet, mert az eljáró bíróságok a Csjt. 88. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt feltételek fennállása ellenére nem szüntették meg az alperes szülői felügyeletét. E jogszabályi rendelkezés szerint a bíróság megszünteti a szülői felügyeletet, ha a szülőt a bíróság valamelyik gyermeke személye ellen elkövetett szándékos bűncselekmény miatt szabadságvesztésre ítélte. Annyiban alapos a felperes hivatkozása, hogy a következetes bírói gyakorlat szerint a feltételek fennállása esetén a bíróságnak nincs mérlegelési lehetősége: a szülői felügyeletet meg kell szüntetni (BH 1989.303, BH 1989.216, BH 2013.17.); továbbá a kiskorú veszélyeztetése a gyermek személye ellen elkövetett bűncselekménynek minősül akkor is, ha a szülő büntetőjogilag elítélt magatartása csak közvetetten irányult a gyermek személye ellen (BH 2005.321.).
- [48] A felperes hivatkozásával szemben azonban e jogszabályi feltételek nem állnak fenn. A bíróság ugyanis nem kizárólag a gyermekek személye ellen elkövetett szándékos bűncselekmény miatt ítélte szabadságvesztésre az alperest. A végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett 1 év 10 hónap

szabadságvesztés büntetés halmazati büntetés volt, amelyből csak a 3 rendbeli kiskorú veszélyeztetésének büntette és az 1 rendbeli védekezésre képtelen személy ellen elkövetett könnyű testi sértés büntette irányult közvetlenül vagy közvetve a gyermekek ellen; a további cselekmények: a 3 rendbeli súlyos testi sértés büntetének kísérlete és a 2 rendbeli könnyű testi sértés vétsége nem. Az alkalmazott büntetési nem és a büntetés kiszabásakor a bíróság súlyosító körülményként értékelte – egyebek mellett – a többszörös halmazatot, erre tekintettel történt a szabadságvesztés büntetés kiszabása.

- [49] A cselekmények elkövetésekor hatályos és a büntető eljárásban alkalmazott, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 85. § (1) és (2) bekezdése szerint bűnhalmazat esetén a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények büntetési tételei közül a legsúlyosabbnak az alapulvételével egy büntetést kell kiszabni. Az alperes által elkövetett bűncselekmények közül a legsúlyosabb a kiskorú veszélyeztetésének büntette, amelynek a büntetési tétele a Btk. 195. § (1) bekezdés szerint egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés.
- [50] A jogerős büntető végzés rögzíti, hogy a szabadságvesztés tartama nem tekinthető eltúlzottnak, mert az a büntetési tételkeret alsó határához (egy év) közelít (jogerős végzés 4. oldal harmadik bekezdés). A többszörös halmazat miatt is csak a büntetési tételkeret alsó határához közelítő büntetést szabott ki a bíróság, amiből az is következik, hogy a közvetlenül vagy közvetve a gyermekek személye ellen elkövetett cselekmény büntetése nem csak a szabadságvesztés büntetés lehetett volna. Ezért nem lehet úgy értékelni, hogy az alperest a bíróság kizárólag valamelyik gyermeke személye ellen elkövetett szándékos bűncselekmény miatt ítélte szabadságvesztésre; így a szülői felügyelet megszüntetésének a Csjt. 88. § (1) bekezdés c) pontjában rögzített feltétele maradéktalanul nem valósult meg.
- [51] Ezen túlmenően a szabadságvesztés büntetés kiszabását azért sem lehet az alperes terhére figyelembe venni, mert az alperes a Btk. 100. § (1) bekezdése alapján már az elsőfokú ítélet 2018. március 7-i meghozatalakor mentesült az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól. A Btk. 102. § (1) bekezdés úgy rendelkezik, hogy felfüggesztett szabadságvesztés esetén a mentesítés a próbaidő leteltének napján a törvény erejénél fogva áll be. A büntető ítélet 2014. május 20. napján emelkedett jogerőre, így a 3 év próbaidő 2017. május 20. napján letelt. A Btk. 100. § (2) bekezdése alapján ez azt jelenti, hogy az alperes büntetlen előéletűnek tekintendő, és – törvény eltérő rendelkezése hiányában – nem tartozik számot adni olyan elítéltetésről, amelyre nézve mentesítésben részesült. Ekkor megszűntek azok a hátrányos korlátozások is, amelyeket a büntetőjogon kívüli jogszabályok – egyebek között a Csjt. 88. § (1) bekezdés c) pontja – fűznek az elítéléshez. A felperesnek az az érvelése pedig, hogy a feltételnek a keresetindításkor kell fennállnia, azért sem helytálló, mert a kereset 2012. november 10-i előterjesztésekor az alperes még nem állt a szabadságvesztés büntetés hatálya alatt.
- [52] Megalapozatlanul állította a felperes, hogy az eljáró bíróságok megsértették a régi Pp. 286. § (1) bekezdésnek a bíróság hivatalbóli bizonyítási kötelezettségét szabályozó rendelkezését azzal, hogy a tényállást a perben beszerzett hiányos és tanúvallomásokkal ellentétes szakvélemény alapján állapították meg. Az elsőfokú bíróság ítéletében részletesen kifejtette az adott szakértők kirendelésének indokait (elsőfokú ítélet 8. oldal negyedik-hatodik bekezdése), továbbá azt is, hogy miért utasította el a felperesnek a szakvélemény kiegészítésére irányuló indítványát (11. oldal második-negyedik bekezdése, 14. oldal utolsó bekezdés, 15. oldal első bekezdés). A felperes fellebbezésére tekintettel ebben a kérdésben a másodfokú bíróság is állást foglalt; egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével: nincs olyan ellentmondás a perben és a büntető eljárásban kirendelt szakértők szakvéleményei között, amelyek indokolták volna azok ütköztetését vagy kiegészítését (jogerős ítélet 6. oldal harmadik bekezdés). Az eljáró bíróságok a régi Pp. 221. § (1) bekezdésben rögzített követelményeknek megfelelően ítéleteikben indokolták a felperes által indítványozott bizonyítás mellőzését. Fel sem merülhet, hogy bármilyen hivatalbóli bizonyítás terhelte volna az eljáró bíróságokat az általuk aggálytalannak ítélt szakvéleménnyel kapcsolatban.

- [53] A Kúria a kifejtettekre tekintettel megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a régi Pp. 275.§ (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [54] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.
- [55] A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a régi Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése szerint köteles az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, melynek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg.
- [56] A felperes illetékmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati illeték összege az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés d) pontja és az 50. § (1) bekezdése értelmében 70.000 forint, amelyet a régi Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése, az Itv. 4. § (1) bekezdése, a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. § alapján az állam visel.

Budapest, 2019. június 11.

dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. a tanács elnöke, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. előadó bíró, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró